

A belsőellenőrzés helye és szerepe a gazdasági rendszerben

A politikai és gazdasági rendszer változása után a belsőellenőrzés minden gazdasági szférában bizonytalanná vált. Szükségessége megítélés kérdése lett, ez elsősorban a függetlenített belsőellenőrzésre érvényes. A bizonytalanság csak fokozódott azzal, hogy a Gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény 295. § 2. bekezdése a belsőellenőrzést a Felügyelő Bizottság szakmai irányítása alá rendelte. E rendelet a felügyelet és az ügyvezetés közé mint valami ütközést elnyelő szerkezetnek helyezte a belsőellenőrzést.

Ha figyelemmel kísérjük a belsőellenőrzés helyét és szerepét megállapíthatjuk, hogy az állami tulajdonosi rendszerben a függetlenített belsőellenőrzés létrehozásáért, feladatainak meghatározásáért, tevékenységének közvetlen irányításáért a jogszabályok a gazdasági szervezetek vezetőit teszik felelőssé. A jogszabályok csak a főbb követelményeket határozzák meg, de részletekbe nem bocsájtkoznak.

A társasági szervezetben a belső ellenőrzés még a kialakulás stádiumában van. A társasági törvény ugyan is csak azt határozza meg, hogy ki a szakmai irányító, de nem veszi figyelembe a munkáltatói jogot gyakorló gazdasági vezető (vezérigazgató) vezetői szerepét. A belsőellenőrzés ebből kifolyólag nem tudhat „előre szaladni”, meg kell várnia egy sor szervezeti szakmai kérdés tisztázását, ezért a belsőellenőrzés szerepét újra át kell értékelni.

Nagyon fontos ebből a szempontból, hogy a belsőellenőrzés a vezérigazgatóhoz tartozzon. Minden más szervezeti egységnek (vezetőjének) lehetnek (vannak) porciális érdekei.

Ilyen alárendeltség nehezíti az objektív feltáró munkát.

A belsőellenőrzés olyan irányítási funkció, amely megfelelő biztosítékot adhat a vezetés céljainak eléréséhez.

Minden szervezet vezetőjének biztosítani kell a felügyelete alá tartozó területen a megfelelő belsőellenőrzési struktúra kialakítását, amelynek feladata:

- az anyagi erőforrások védelme a pazarlás, a visszaélés, a rossz gazdálkodás, a hibák, csalások és az egyéb szabálytalanságok által okozott károk szemben,

- a törvények, jogszabályok és vezetői utasítások betartásának segítése,

- az általános vezetési – irányítási feladatok megvalósulásának ellenőrzése.

Ezen feladatok maradéktalan elvégzéséhez elengedhetetlen, hogy a jövőben a szemlélet is változzon.

A jövő feladatai között prioritást élvez a számítógép felhasználása az ellenőrzésben, amely hamarosan az ellenőrzés tárgya, eszköze lesz.

Az ún. dokumentális revíziót felváltja a rendszerek vizsgálata. Amennyiben az adott rendszer jó és biztonságos ak-

kor csak eseti hibák lehetnek, amelyek viszonylag könnyebben, kisebb munkaiaggénnel kijavíthatók.

Könyvvizsgálók és belsőellenőrök kapcsolata a belsőellenőrzési rendszerben

A belsőellenőrök számára a könyvvizsgálókkal való együttműködés rendkívül fontos és hasznos.

A könyvvizsgálóknak ugyanis feladata a belsőellenőrzés (ellenőrök) munkájának értékelése és annak rögzítése az éves üzleti jelentésben.

A könyvvizsgáló feladata értékelni:

- a belsőellenőrök által az ügyvezetés részére végzett ellenőrzések jellegét, tartalmi mélységét és a megállapítások alapján tett javaslatokat. Értékeli továbbá, hogy az ügyvezetés a javaslatokat figyelembe veszi-e, és a javasolt intézkedéseket megteszi-e.

Ha a könyvvizsgáló úgy határoz, hogy igénybe veszi a belsőellenőr munkáját az erre kijelölt területeket mielőbb (a vizsgálat elején) meg kell ha-

tározni. A könyvvizsgáló betekinthez a belsőellenőrzés irataiba és a belsőellenőrzéssel folyamatosan együttműködhet.

A hatályon kívül helyezett 39/1978. (VII. 18.) MT. rendelet a belsőellenőrök feladatainak felsorolásával úgy rendelkezett, hogy feladata:

- a mérleg megállapítását megelőzően a vállalati mérlegvalódiságának, a leltározás és egyéb zárlati munkálatok helyességének ellenőrzése.

Minden gazdálkodó szervezetnek érdeke tehát, hogy a könyvvizsgálói vizsgálatok és értékelések megkezdéséig a függetlenített belsőellenőrök elvégezzék a hagyományos, de a könyvvizsgálói ellenőrzések módszereivel gazdagított vizsgálatokat, és majdan a könyvvizsgálóval eredményesen közreműködjenek.

Úgy gondoljuk, hogy a leírtak egyértelműen választ adnak arra, hogy ha már a Társasági törvény a függetlenített belsőellenőrzés szakmai irányítását közvetlenül is meghatározta, nem lett volna-e jobb azt nagyobb átgondolással az arra legilletékesebbre bízni.

Beiskolázási segély

Társaságunk ez évben is fizetett beiskolázási segélyt munkavállalóink gyermekei részére. Beiskolázási segélyre azok jogosultak, akik nappali tagozaton tanulnak alap-, közép- és felsőoktatási intézményekben.

A segély kifizetését a kiadott adatlapon kellett igényelni, amire azért volt szükség, mert a kifizetéshez személyi szám – az SZJA törvényben meghatározott feltételek alapján – szükséges.

Az első kifizetés 1995 augusztusában megtörtént.

Telephelyenként az alábbi megosztásban

fizettük ki az 1000 Ft/fő beiskolázási segélyt:

Telephely	Fő	Ft
Ajkai Hőerőmű	535	535 000
Inotai Hőerőmű	269	269
Ajkai Bánya	1068	1 068 000
Balinka Bánya	760	760
Összesen:	2632	2 632 000

Szeptember hónapban pótlólagos kifizetésre kerül sor a kiadott nyomtatványok alapján. Telephelyenként igényelhetik munkavállalóink a beiskolázási segély kifizetését.

Humánpolitikai Osztály